

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többször
hirdetéseket alkuszint jutányos áron vétetnek fel. Bőlyegdíj min-
den külön beigtatásért 20 kr.

Magyar protestáns irodalmi társaság.

A protestantizmus ősi fészkeben, a magyar kálvinisták u. n. Rómájában tartja holnap közgyűlését a fentnevezett társaság. A két nagy protestáns felekezet kiváló egyházi és világi tagjai sereglenek e napra városunkba, hogy az evangéliumi szeretetről, ölekezésükkel tanubizonyosságot tegyenek. Szívünk teljességéből üdvözöljük őket s kívánjuk, hogy ölekezésük kölcsönösen őszinte, igaz testvéri szeretetből fakadó legyen; — hogy ölekezésükből nyeresége legyen a magyar protestáns egyháznak.

Mert a magyar protestáns egyháznak, a két felekezet ölekezéséből származható minden nyereségre, igen nagy szüksége van. A jezsuitizmus nemcsak az ellentábor, hanem — fájdalom — az egész társadalmat kezdi áthatni. S ennek a nemzeti életünket is fenyegető veszedelmes kórnak alig képzelhetünk hatásosabb orvosságát, mintha az evangéliumi alapon álló két protestáns felekezet a közös nagy erkölcsi czélok kivívására szívből megköti az egységet. Csakhogy ennek az egységnek aztán őszintének, erősnek és tartósnak kell lennie, ha az óhajtott sikert el akarja érni.

Ennek az egyesülésnek szükségét kezdettől fogva elevenen érezték a protestánsok s a marburgi colloquium, 470 esztendő leforgása alatt, sokszor és sok

alakban ismétlődött mindenütt, a hol a felekezet egymás mellett él; — de — fájdalom — ha sikerült is ideig-óráig tartó egységet kötni, a végeredmény mindig és mindenütt az lett, a mi volt a marburgi colloquiumé: a különválás, az erők szétforgácsolása, vagy legalább is megosztása. A Luther mondása mintha kitörölhetetlenül vésődött volna a szivekbe hosszú nemzedékeken keresztül: «Nem olyan a ti szellemeitek, mint a miénk!» — S ha időnként akadnak Bucer-ek, Bullinger-ek, Grynaeusok, támadnak azonnal Zwingli- és Luther-szellemük is, akik az óhajtott Concordia létrejöttének útjába állanak, mintha bizony az evangélium alapján álló protestantizmusban is a dogma, s nem az élet, a mindent magába ölelő Krisztusi szeretet volna a fődolog.

Innét van, hogy a két protestáns felekezet egyesülése, de sőt együtt munkálkodása sem sikerült nálunk sem, mind a mai napig, — valahányszor az egyesülést hittani alapon kísérelték meg. S talán épen ez indította a buzgókat arra, hogy, ha dogmatikai alapon egyesülni nem is lehet, legalább a dogmát nem érintő téren való együttmunkálkodást lehetővé tegyék. E czélból alakult tíz évvel ezelőtt a Magyar protestáns irodalmi társulat, mely most tíz évi működése után, városunkba jött ülésezni, hogy a következő tíz évi munkára itt alkossa meg, legalább lélekben, remé-

nyekkel a programját; itt, a magyar kálvinizmus ósvárában merítsen erőt, lelkesedést idealis törekvéséhez.

Ha visszatekintünk a tíz éves multra, méltán remélhetünk a társaságnak szebb jövőjét. A megalakulás rendkívüli nehézségein, a kezdet, az uttörés veszedelmes akadályain immár túl van. Pedig ezek az akadályok nem voltak kicsinyek. Magának a társaságnak kebelében merültek fel dissonans hangok, s pedig igen erős hangok, melyek a társulat vezetését, irányítását, közlönyének szellemét kiméltetlen kritika alá vették. De a társulat bölcs vezetői belátván azt, hogy mindenkinek kedvére cselekedni képtelenség, ritka türelemmel fogadták a kritikát s érzékenykedés helyett levonták abból a társaság hasznára a tanulságot, igyekeztek az ellentétek elsimitására, az erők egyesítésére és felhasználására. S e működésnek sikereit még a rosszakarat sem vitathatja el. Mindig tartalmas közlönyén kívül értékes monographiákkal s a népies olvasmányok hosszú sorozatával gazdagította a társaság a protestáns irodalmat, — s ami szintén igen nagy vívmány, sikerült neki, ha nem hittani téren is — a két protestáns felekezet kitűnő ségei közül a nagyobb részt megnyerni.

Ezért hisszük mi, hogy a társaságnak még eredményesebb lesz jövője, mint első decenniuma. Ez az első decennium mindenkit, s kivált a vezetőket meggyőzhette arról, hogy az egyesülés csak őszin-

A kura.

— A Debreczen eredeti tárczája —

Írta: **L.-né Fanny.**

Augusztus is elmúlt. N fűrdőn; a ragyogó, verőfényes napokat egyszerre zord, esős idő váltotta fel. A vendégek szobába szorultak, vagy a bársonyos pamlagon hallgatják egy-egy műkedvelő vendég-zenesz művészi akkordjait.

Már későn járt az idő, mikor a hosszú fason egy kocszi körvonala bontakozik ki a sűrű esőből. Az igazgatósági épület előtt áll meg. Egészen szürkebe öltözött nő lép ki, hogy bekopogjon. Rövidre rá sárga zsinóros megbízott kíséri a hölgyet, a kocsisnak rányit adva: Jobbra, a kis pavillon felé. Az ujonnan épült vendég-szállóban szobát nyitatt az idegen vendég. Kipakol, megfőzi theáját, mi alatt kis fejét fehér kezére nyugtatja es egy-két könyccsepp is vegyül itala közé.

Ez a fej azon a fehér kézen, szabályosan szép. A holló fekete haj kissé hullámos, vastag terecskebe feltűzve, vonásait még emeli. De a vonásokon néma bánat honol. Egy-egy sóhaj szakad idomos kebléből, mély-séges kékszeme árnyaló pilláin folyton rezeg a köny.

A legkisebb zöreijre aztán minden megváltozik. A hölgy gyorsan letörli könyét. —

Ne lássa más. Diszes pongyolában kényelmesen pamlagra dől s a belépő szolgálattevőhöz röviden szól: Semmi kívánságom.

Az idő valósággal észre fordult. Mintha az idegen titkos bánata hozta volna a néhány nap előtt még ragyogó égboltra. Szünetel ugyan időnként az eső, mint a hölgy könye, de nap és mosoly csak nem bírnak előtörni.

Sokan befejezve a kurát, eluartzak. Az eddig népes sétatyonokon egy-két alak teszi meg napi útját, köztük a későn érkezett vendég is. A szép asszony Bárdi Károly ügyvéd neje N.-ből. Így írta a vendégkönyv rovatába.

Egyszerű, elegáns öltözékben, mindég magányosan látható s éppen ezért kíváncsi szemek kísérik.

Hosszu sétákat tesz, gyakran a távol erdő felé, vagy valamely pihenő padon könyvébe merül órákon át.

Szépségével felkölti a fűrdő vendégek érdeklődését annyira, hogy néhány századvégi gavallér meg is kísérti a közeledést. Komoly méltósága a hölgynek azonban meghiusít minden kaland-vágyat. Bárdinét ezért közelíthetlennek mondják a férfiak. Ez a hír ily szép asszonyról kíváncsivá teszi a nőket. Nehány hölgy vendég meg is szólítja az ivónál, rövidesen, miként fűrdőn szokás: Ivott már kegyed? — vagy hogy mint tesz ke-

gyednek a kura? Ilyenkor Bárdiné szives ildomossággal válaszol; de oly rövid, hogy elzár minden további érintkezést.

Most már gőgös, büszkének mondják a szép asszonyt és nem a legjobb indulattal kérdik Erdődit: tud-e az idegen vendég körülményeiről? Erdődi a fűrdő első gavallérja, ki mindenkit ősmert. Szereti, élvezi a vidor női társaságot s talán sikerül a szülői kura, hogy egy rossz választást feledni tanuljon.

De Bárdinéről Erdődi sem tud. A szép asszony figyelembe sem veszi, mi eléggé sérti a kényeztetett gavallert. A hiúságukban érintett szemeknek aztán sikerül meglesni, hogy a szép idegen verendáján gyakran elméláz a távolban és mintha vágyva — várna valakire.

És egyszerre felkap a hír, hogy Bárdiné vár valakit. Valakit, kiről a férjnek nem lenne jó tudni. Sutogják, azért jött ily későn, mert férje utazik és azért nem vesz részt a társaságban, hogyha eljő a várt, zavartalan órákat élvezzen. Most már a szép asszonyt végig nézték a nők, vagy észre sem vették. Sokszor összesugtak a padokon egy-egy jelentős sértő pillantással, egy-egy elnyomott gunymosollyal.

Az apró megbántások tehették, hogy egy este szívéhez szólott a nőnek egy résztvevő hang:

tén, minden hátsó gondolat nélkül lehetséges, de így aztán igazán lehetséges, hogy az egyesület iránt bizalmat kelteni csak pártatlan, a klikk-szellemnek még árnyékától is tartózkodó eljárással sikerülhet, s így mindenestre sikerül is.

Kivánatos, egyházunk és magyar nemzeti életünk érdekében feltétlenül szükséges, hogy a debreczeni közgyűlésen erről mindenki lelke mélyéből meggyőződjék, még aki eddig más nézetet volt is. Kivánatos, hogy a rideg dogmán alapuló particularismusként szelleme távol maradjon a gyűlésen résztvevő vagy azt figyelemmel kísérő minden igaz protestáns ember lelkétől, hogy a közös nagy munkára itt Debreczenben mindenki igaz lelkesedést, tartós, szent hevületet nyerjen. — Ha ez sikerül, Debreczennek a protestantizmus érdekében századokon át szerzett érdemei egy ujjal s pedig nagyon jelentékenyen, ismét gyarapodni fognak.

Isten áldása, Krisztus hamisítatlan szelleme lebegjen a társaság s minden tagjának őszinte törekvése fölött! — Ezzel a keresztyén jó kívánsággal várjuk és üdvözöljük a protestáns vendégeket, kik városunkba érkeznek.

Protestáns.

Debreczen, szeptember 18.

Népgyűlés Czepléden. A Hentzi ügyben azt a népgyűlést, a melynek a függ. és 48-as párt országsszerte nagy várakozással nézett elébe, vasárnap Czepléden megtartották. Az érdeklődést fokozta az a hír, hogy ezen a párt vezére, Kossuth Ferencz is jelen lesz és beszédet mond, hogy itt megismertesse a kínos ügyben maga és a párt álláspontját. Gondolhatni, hogy a czeplédi függetlenségi érzelmű nép nagy lelkesedéssel fogadja Kossuth

Ferencet. Ugy is történt. Hosszu kocsisorral vonult ki az állomáshoz és kísérté be a városházához, ahol már Cegléd lelkesült lakosságának egész tömege várta a pártvezért.

A népgyűlést B. Molnár Samuel megnyitván, átadta a szót Kossuthnak. A dicső apának hű fia ott szólt most az elvű város lakosságának, ahol apja 51 év előtt a haza legszorongatóbb viszonyai közt hangzott a lángszózatát a néphez, a mire válaszul, mintegy az idő mőhéből született a dal, a mit »Kossuth nótá«-nak nevezünk, a melyben a Haza vészkiáltására adta azt a választ: »Mindnyájunknak el kell menni.«

A beszédet a »Debreczen« holnapi számában közöljük; de a nagy lelkesedéssel fogadott beszédre kelt egyhangú határozatot már most ide iktatjuk:

»A ceglédi polgárság gyűlése egyhangúlag kimondja, hogy melyen megbotránkozik azon, hogy a magyar király nevében magyar földön, újra fölszentelték azon zsoldos katonáknak és esküszegő tábornoknak emléket, a kik a magyar haza ellen feyvert emeltek.

A ceglédi polgárság kéri az országgyűlést, hogy szerezzen elégtételt a megsértett magyar hazafiságnak.

A jelen határozat szövegét mint kérvényt az országgyűlésnek benyújtani rendeli és a népgyűlésen elnöklő B. Molnár Samuel urat fölhatalmazza e kérvényt a ceglédi polgárság nevében aláírni.

Népgyűlés püspökladányban. A nádudvari választó kerület független érzelmű polgársága f. hó 17-én P.-Ladányban Papp Elek országgyűlési képviselő ur elnöklése alatt népgyűlést tartott, a melyen határozott rosszaságát tejezte ki a f. évi aug 12-én Bpest-tartott katonai ünnepély rendezése felett, s megbortánkozott azon, hogy az egész nemzet által gyűlölt »Hentzi emlék« ismétellen ünnepélyesen felvettattott, felháborodásának adott kifejezést a felett hogy, hogy az esküszegő és honaruló emléke a magyar sorduló ifjúság személe elé mint a vitézség és hűség el nem muló emléke állíthatott és ezen emléke elé kényszerítetett a m. kir. honvédség, s tisztelgésre erőszakolta a magyar zászló,

melyet Hentzi és társai elárultak. Ugyanazért e gyalázatos merénnyel szemben elhatározta, hogy.

1. A független 48-as párt elnökét Kossuth Ferenczet felkéri, hogy tegyen megtorló indítványt a képviselő házban azon gonosz tanácsadó ellen, a ki oly arra a tenyre merészezte adni a tanácsot alkotmányos királyunknak, amelylyel a magyar nemzet, s Magyarország a lefolyt aug. 12-iki ünnepély által felháborította.

2. Kérésék föl Kossuth Ferencz, hogy tegyen indítványt a képviselő házban arra nézve is, hogy a magyar törvényhozás képviseltesse magát Aradon a szabadság mártírjainak hőhöz kezek által történt kivégzetése 50-ik évfordulóján, hogy ily módon kiengeszteltessek az ő dicső szellemük a nemzet megaláztatásáért.

3. Kimondta végül a népgyűlés, hogy a nádudvari választó kerület független érzelmű polgársága küldöttségileg fogja magát képviselőt a f. évi okt. 6-iki aradi gyásznapélyen és a halhatatlan emlékü hősök sírjára halás kegyelet jeléül koszorút helyezend. Küldöttség r. e. s. e. Papp Elek országgyűlési képviselő ur kérelett föl.

Képviselői beszámoló. Dr. Meskó László, Békés város orsz. képviselője, tegnapelőtt érkezett meg Békésre beszámoló beszéd megtartására. Tegnap legalább 2000 polgár gyűlt össze a városháza udvarán, nagyrabecsült képviselőjét meghallgatandó. A város bírāja, Nagy István üdvözölte a képviselőt és kérte föl beszámolója megtartására. Dr. Meskó László egy óra hosszáig tartó, igazán lelkes szónoklatával mindvégig lebilincselte hallgatóit, beszámolóját sokszor szakította meg a zajos helyeslés és éljenzés. Beszámolójában részletesen elősorolta a lefolyt ülésszak eseményeit, ismertette és keményen elítélte a Bánffy-kormány bűneit, ennek ellenében kelőleg méltányolva a függetlenségi és 48-as párt akcióját. Áttért ezután a jövő feladataira különösen kiemelve, hogy ha a kormányzati szellem részben meg is változnak, a függ. és 48-as pártnak a kormány tenyei fölött: úgy eltérő közjogi fölfogása, mint programjának

— Vegyen asszonyom magára melegebb ruhát, célja csak nem lehet betegség-szerzés?

— Nem fádom uram, de köszönöm.

— Bocsásson meg — folytatta az öreg ur, én vén doktor vagyok és nem szeretem a fiatalság merész próbáit egészség dolgában.

— Nemes lélekre váil. És oly ritkán esik, hogy idegentől részvétet tapasztaljunk.

Szentesi doktor már menni készült, most lekötötte a lány hang. Volt abban valami atrezgő szenvedés.

— Hogy mondhat ilyet egy szép asszony . . . Épen kegyed? Ha nem tevedek, kegyed az a későn érkezett vendég? . . .

— Bárdiné vagyok — Bárdi Anna, Udvariaságára meg kell jegyezmem, hogy a szép mindig csak egyéni fogalom.

— Most az öreg doktor is bemutatkozott. Aztán engedelmet kért, hogy hó ap elmondhassa ő is a szép feletti véleményét, De most csak siessen Bárdiné a szobájába.

A következő napon fölmelegedett. A nap égő korongja kitönte magát, megzakgatva a fellegetek, hogy még egy ideig melegével boldogíson.

A fürdő vendégek ellepték újra a sétányokat. Egy lawtennisse társaság is összevődött és cigányzene mellett ismét eleven társalgásban mulatott a közönség. Az öreg orvos fölkereste Bárdinét és meg maradt a nézeténél:

— Szép asszony: mindenkinek szép!

— Csak kár hogy a férfiak hidegek marádnak hatása alatt . . .

— Talán van érzékünk sok szép iránt. De ha egy szépet meg is szeretünk . . .

Emellett tudnék másért érdeklődni . . .

Mig a férfi lelke újból szaturálva lesz . . .

— És azután? . . . Mit gondol asszonyom? . . .

— Megengedem, hogy vissza is térnek a szeretett széphez.

De úgy átalán — a férfi lelke egy szivacszerű fogalom. Magába vesz minden benyomást, csak új — csak más legyen . . . Így ösmerem!

Az öreg orvos vonásai megélenkültek. Apró szurós szeméi szinte kutattak Bárdiné szellemes vonásain. Mintha egy gondolatot tartogatna . . . Zebrevágta kezét és csak annyit mondott:

— Félek rossz tapasztalást tett gyermekem . . . Ha ösmerném szívének sebet, ily figyelő fejet élvezet lenne gyógyítani.

— Ah ön téved uram! . . . És a szép asszony csengőn felnevet. — Nem nekem kell gyógyulni! . . . Más a beteg. Azért jöttem, hogy kuraljak távollémmel éppen.

— Kegyed talányokban beszél. De mert másról van szó, — indiskretió nélkül kérdezhetem? . . .

— Elmondom! Ön jóságos volt hozzám az idegenhez; én bizalommal hálás leszek. Bárdiné szóhoz sem engedve az öreg orvost, ki úgy vélte, szolgálata igen csekély. — A szép asszony kisé elkomolyodva jegyezte meg:

— Panaszom van a sors ellen. Egy csinos szellemes lányt ismert meg a férjem. Tudnia kell uram Aladár komoly éles eszű férfi Impozáns jelenség, de a varázs szemében van. Ezzel hat, leköt, büvöl! Boldog vagyok bírhatni őt. De még boldogabb, hogy szeret. Mert szeret eugemet . . . csak hogy férfi vér . . . kit csábit az alkalom változatoságok után.

— Tehát ő a beteg?

— Nem uram, Ez csak férfi natura.

— Hát az a hölgy?

— Igen. Az a leány szeret eszeveszetten.

Csak láz ragadhatja mikor oly gyűlölettel

tekint reám, ki szives barátsággal fogadom. Nemde rettenetesen beteg lehet a nő ki önméltóságát feledve, kaczer mosolylyal jár másnak birtokát elhódítani?

Eng. dje asszonyom, hogy a tárgy helyett elmes felfogását bámuljam.

— A tárgyra csak . . . Ön orvos!

— Tegyük föl tehát, hogy a szerelem így átélve: szivnek betegsége . . . És kegyednek igaza van.

— Nem! . . . Az a szent érzelem mely mélyéges hevében is boldggit, mely a bizalom szimpatia és egyéni izésünk őszjateka a szivben, ez az érzelem nem lehet betegség, de üdvöt adó a maga tisztaságában.

De miként a nagy ész is, mely teremő erő tulcsapva hóbortitá lehet — betegséggé fajul; a szerelem szentsége ha irányt vesz a bűnfele! . . .

— A bűnfele! . . .

— Igen. Bár sokszor ez esetben is öntudatlanul.

— Hiszem hogy ez a fiatal leány nem érti, nem tudja, mitessz, mikor ragyogó szemének égő tekintetével s epedő ajkának csábos mosolyával ingerel.

Csak ingerel. És hát! . . . Jól esik a hevitő laz . . . Valami új, a testet mámoritó. Előbb sütkérez a kaczer sugárban, majd föl-ébred a vágy idegen cök után. A nő, megtámadva legszentebb jogában — nem tilt, nem üldöz: önméltósága nem engedi. Intelligens asszony izléstelenül félékeny nem lehet.

A férfi vissza tér . . . Ezt asszonyom ön is elősmerte. De kuralni kell egy kis büntetéssel.

— Azt mondta nem ő a beteg!?

— Csak vérmérséklete hirtelen megáll

többi pontjai alapján szigorú bírálatot kell gyakorolnia s az ellenzék parlamenti feladatát híven teljesítenie. A város közönsége nevében Szathmári Gábor vár. I-ső jegyző mondott lelkes szavakban köszönetet a beszámoló beszédben mondottakért, biztosítva a képviselőt a választók törhellen ragaszkodásáról. D. után a függ. és 48-as párt gyűlést tartott, melyben elhatározta, hogy a kormánynak a Heutzi-elmék áthelyezése alkalmából tanúsított hazafiatlan magatartása miatt a képviselőházhoz feliratot intéz és ennek támogatására az orsz. függ. és 48-as pártot felkéri. A képviselő gyászára való tekintettel este csak szűk körű estebéd volt, 50 tag részvételével.

Beteg képviselő. Justh Gyula országgyűlési képviselő beteg állapotában azonban már javulás állott be, de azért még az ágyat nem hagyhatja el. A képviselő által tervezett beszámoló beszéd — Makón a mit jelezünk — e betegség miatt késik, sőt valószínűleg egészen el is marad.

Várkonyi szabadláb. Várkonyi István, a tavalyi szocialista mozgalmak folytán országos hírűvé vált szocialista apostol, a ki most a törvény által reá rótt egy évi fogság büntetésének utolsó napjait tölti a gyűjtő fozházban, október 3-án szabadul ki a fogságból. Várkonyinak még egy kisebb jelentőségű pöre beféjezetlen, melyet sajtórendőri kihágá miatt indítottak ellene. Várkonyi egyelőre minden mozgalomtól távol marad, és pedig annál inkább, mert szándéka családjával együtt Schwezbába kiköltözödni.

Magyar román közeledés. Politikai körökben általában igen jó benyomást keltett, hogy Gyulafehérvárott a román lakosság is rokonszenvvel kíséri az erdélyrészi magyar közm. egyesület közgyűlését. — Bizonyítékok látnak ebben, hogy a románok épen nem viseltetnek ellenséges érülettel a magyar kult. törekvések iránt. Egy képviselő, ki születésére nézve maga is román s aki a román viszonyait igen jól ismeri, mint a K. É. jelenti, e tárgyról következőképp nyilatkozott:

Ugy az erdélyi, mint a bánáti román nép jóindulatu; az a törekvés, hogy a magyarok és románok közti szívélyes jó viszonyt

helyre állítsák, nálunk jó talajra talál. Egyes izgatók kivételével, kik az izgatás: foglalkozás szerűleg üzik, minden román a békét óhajtja. Ez az óhajlás mind mélyebb rétegeket hat át s következménye az a megnyugvás, amely ellensúlyozni fogja az izgatók akna munkáját. Ha a magyar közvélemény is jóakarattal karolja fel a románok ügyét, akkor semmi szükség sem lesz engedményekre, vagy törvény revízióra s a közeledés önmagától megfog történni.

KÜLFÖLD.

A transzvál elleni háború, amidőn már a kormány egymásután küldi csapatait Dél-Afrikába — úgy látszik nem bir általános népszerűséggel az angolok közt sem. A békepárt — habár nagyon elkésve már — megkezdte akcióját s népgyűlésekben hirdeti, hogy a transzváli háború nem válik dicsőségére Angliának. Szombaton Manchesterben volt ilyen népgyűlés, a melyen Morley John képviselő hosszú beszédben fejtegette a dél-afrikai háború nehezségeit. Beismerte, hogy Transzválban az utlanderek választójoga érdekében alapos reform szükséges, de tiltakozott ellene, hogy ezt a reformot erőszakkal vigye keresztül Anglia s határozati javaslata alapján a népgyűlés nagy többséggel kimondta, hogy a transzváli kérdést békés úton kell rendezni. A kisebbség, a háborus párt, a gyűlés határozata után, kibontotta az angol zászlót s harci dalok éneklése mellett ott hagyta a gyűlés színhelyét.

H a t z f e l d gróf londoni német nagy követ és Salisbury angol miniszterelnök arra nevezte, hogy milyen álláspontot foglal el Németország a dél-afrikai közársasággal szemben, egy félhivatalos berlini tudósítás szerint a két államferfi körülből a következőkben állapodott meg: A dél-afrikai közársaságban meg kell vedeni a német érdekeket és a német alattvalókat. Ha Anglia és Transzvál között a viszálykodás végül mégis komoly összeütközésre vezetne, akkor a német kormány mindkét állammal szemben

a legszigorubb szemlegességet fogja tanúsítani, de örködni fog rajta, hogy a német érdekek Dél-Afrikában veszedelembé ne kerüljenek s a német alattvalók és vagyonuk biztosítva legyen.

Bécsben folyik a nemzetiségek kibékítésére megintult akció. Szombaton még egyértelmű jelntette több távirat, hogy a nyelvrendeleteket vissza fogják vonni s már csak azokról a módokról tanácskoznak, a melyek közt ez könnyebben meg lehetne tenni. Most hogy a csehek nemzeti követeléseiket közretették, látják, hogy a nyelvrendeletek visszavonása nem megy oly könnyen, mert a csehek nehez föttételeket szabnak a kiegyezésre. Legnevezeteseb követelésük a cs. h. korona államjogi állásának helyreállítás, a föltétlen nyelvi egyenjogosítás s e moztali kormánynak átalakítása parlamentaris s az autonomista többségre támaszkodó kormánya. Az egyezkedés tovább tart s míg Kasz dr. és társai a csehek két akarják kiengesztelni, addig a kath. néppárt vezetői a szept. 20-iki konferencia utjzt egyengeti.

A szerb elégületlenek szemében Milán exkirály rendkívül nagy szállka s mind nért őt teszik felelőssé, vagyis inkább őt tartják annak a vaskéznek, ami miatt üzelmeket sikerre nem vihetik. A belgrádi tömeges letartóztatások idejében tudvaevőleg igen sok ember menekült nemcsak Belgrádból, hanem Szerbia minden részéből a külföldre. Ausztriában és Magyarországon, Németországban, Franciaországban és Svájcban találtak menedéket mindazok, a kik a szerb határon át tudtak azökn. A legtöbb emigrans Svájcban telepedett meg s onnan heves harcot indított a mostani szerb kormányzas ellen. Genfből indult ki a mozgalom, ahol egymásután jelentek meg a különféle nyelven irt broszurak, a melyeknek az volt a célja, hogy az európai sajtó figyelmét a belgrádi elfogotakra irányítsa s fölszólitotta a hatalmakat, hogy Szerbiában lépjenek közbe. Egy nemrég megjelent broszúra az összes szerb emigransoknak memorandumát tartalmazza az európai kormányokhoz. Az emigransok Milán királynak Szerbiából való végleges eltávolítását kerik, őt mondván minden félreértés és zavar oká-

... S hogy ezen kissé gondolkozzék ... Elutaztam.

Az orvos fölnevet. Elősméri, hogy nagy büntetés szép asszony távozása ... de kétélű lehet.

— No igen ... Nehéz ... De kura ... alapos!

Most aztán mindketten nevetnek. Majd bucsura nyújtja a szép asszony kezét: Köszönöm, hogy kísérőm volt. És az öreg barátta lett doktor nem engedi el a kis kezét.

— Ha már az én prakszisomba vág, hát ellenőrizzem! Aztán karját nyújtja Bárdinénak.

Sétája iránya a gruppirozott térre vezet, ahol elszórt padokon társalognak a fürdővendégek.

— Engedje meg, hogy bemutassam a húgomnak. És Szenesi doktor egy szikár kis asszony felé vezető Bárdinét. Vértiné a neve. Nehány hete vendége e hölgy a nagybácsinak, ki agglégény és oly adakozó, hogy huga jónak látja kissé megkurálni ezt a hibát.

A szép Bárdinét gyanusan nézi ... A langyos fogadás nem költ szimpáthát és a két asszony ritkán, csak ildomosságból csatlakozik.

Mulnak a napok. Folyton utaznak el. Egyszer aztán érkezik katona-zenekar a közel városból vagy néha kirándul egy-egy délutáni társaság.

Minden idegent megfigyelnek. Bárdiné most is magába van, vagy öreg barátjával látható. A doktor huga Erdődivel összesug ... aztán végig mondják a társaságokon: Szegény asszony hiába vár.

Itt-ott elfojtott mosoly is látható ... Meglátja az öreg Szenesi doktor is.

Egyszer aztán meglátogatja az orvos bájos barátját.

— Meddig marad még fürdön gyermekem?

— Bárdiné nyilt tekintete könyben uszik. Azt hittem Aladár értem jön.

— Eljön. De most én is bucsuzom néhány napra ...

A szép asszony megértette.

— Hat egy idegennek kell érette menni? ... És a vihar kitört. Anna himes kendőjébe rejtette arcát, úgy zokogott.

E pillanatban ruganyos léptek voltak halhatók. Rövid kopogás és sugár ferflalak lépett be. Éles tekintete egy percze az orvoson pihent. Aztán ott volt síró, nevető édes felesége — ölelő karjában. Gyönyörű volt az asszony szerelmi zavarában, amint hozzá simult a férjéhez. Aztán öreg barátjához vitte, hogy bemutassa ezt a rossz embert. Kölcsönös üdvözlöt után az ügyvéd elmondta, hogy ezer dolgot hagyott ej és tréfásan hozzátette: Dicséretet érdemlek jövetelemért.

— De oly soká vártam ... duzzog az asszonyka.

— Kedvesem nem engedted, hogy elki-jelek. Akkor tehettem volna, de te oly lázzal futottál fürdőre — ... még mostan sem értem.

— De irtam ...

— És a kedves levél nem maradt feleletlenül.

— És kértetek,

— El is jöttem mondja a férj. De előbb nem lett volna jó. Aztán meleg szavakkal köszöni Szenesi doktor szives barátságát az ő kedves felesége iránt. Az öreg doktor egészen zavarban van. Tetszik is neki ez az ember, meg nem is. Nagyon tartózkodó és csak más nap, mikor Bárdi fölkeresi lesz iránta közlékenyebb.

— Hogy is hagyhatta oly soká azt a szép asszonyt? ...

— Tisztelt barátom uram, ön is tapasztalta bizony, hogy a nő, az asszony, egy külön logikat rejteget lelkében. A férfi az élet küzdelem terén is gavallér, de érdeke is megkívánja sokszor a kiváló udvariasságot. A nő ki szerelmének el csupán saját fölteveése alapján sokszor egyoldaluan itél és csapodárnak mondja a férjét. De ha mondja, ez legalább kölcsönös magyarázatra hív. De némely nőnek éles esze, konok büszkesége van, és oly heves véleméréklete, hogy erős legyen a vezető kéz, mert ha kitör, önmagában mindent összezuzni kész.

Mikor az ily asszony fölteszi kis fejében a nagy daczot, mint az én Annám, úgy szabadon kell hagynom. Nemes fej aijasra nem képes. Parancsra hajlana, de lelkében lenne a bizalmat ölé tövis. Neki meg kellett győződnie, hogy az őt szerető szív erős. De neki meg kellett bűnhődnie is, hogy eleven szelleme ne fesseo remalakot. Azért az első aktust alaposan meg kellett k u r á l n i.

Most aztán az öreg orvos is teljesen megbékül és meg egy kedélyes estét tölt barátjaival.

Az egész fürdön most tudják, hogy Bárdinéért eljött a férje. Erdődi az első, hogy bemutatja magát az ügyvédnél, Vértiné is szives mosolyogva csatlakozik, csipős tréfákról már senki nem tud. Intelligens asszonynak mondják Bárdinét. A szép Anna pedig csak otthon vallja be szenvedését s halásan emlékszik öreg barátjára.

Meg is ígérték Szenesi doktornak, hogy jövőre együtt jönnek el jókor a szezonban. Az öreg ur örömmel veszi az ígéretet. Ugy véli, hogy a k u r a s hasasem árt.

nak s a szerb monarchikus elv és az európai béke veszedelmének. Érdekes, hogy e brosúra Milánt tartja a szerb-török és a szerb-bolgár határvillongás szerzőjének. Ha a hatalmakhoz intézett felhívás s a nagyobb európai városokban a szerb intervenció érdekében rendezendő négyülések eredménytelenül maradnak akkor, — mondja a brosúra, — az emigránsok általános lázadást fognak szítani Szerbiában, hogy Milan igájától megszabadítsák az országot. (Vagyis hogy ezeknek üzelmeknél szabad kezük legyen.)

Táviratok.

A belgrádi összeesküvők.

Zimony, szept. 28. A mai délelőtti tárgyalás megnyitása után felolvasták a közigazgatási hatóságoknak a vádlottakról szóló erkölcsi bizonyítványai. A bizonyítványok mind kedvezők.

Azután Szimics Vasza államügyész monddta el vádbeszédjét. Valamennyi Vádlott ellen föntartja a vádat és megbüntetésüket kéri, felségárusítás miatt.

A védők közül elsőnek Dimitrijevic Duja ügyvéd, Knezevics védője szólalt föl. Azt fejtegeti, hogy a merénylő közönséges gyilkos, de nem felségárusító. Knezevics valószínűleg még nem mondta meg a teljes igazságot. Ne itéljék halálra, hanem börtönre, hogy később még meglehessen tudni a teljes, tiszta igazságot, a mely ma még homályba van burkolva.

Mosztics ügyvéd, Nikolics, Protics és Sztanovjevic védője, hevesen megtámadja a rendőrséget, amely szerinte elhamarkodottan végezte a vizsgálatot. Tagadja, hogy Milan trónörökös jogokát élvez. Ha Sandor király meghal, Milan király kerühet ugyan a trónra, de nem örökösödés, — hanem választás útján, mint első ízben. Milan ellen tehát nem lehet felségárusítást elkövetni.

Misztics délután folytatja beszédét.

Az orosz czár Németországban.

Kopenhága, szept. 18. Az orosz czári pár szerdán a S t a n d a r d yachttal Kielbe utazik, ahová csütörtökön érkezik. A czári pár két napot tölt H e n r i k porosz herceg feleségénél, azután pedig négy hétre Darmstadtba utazik. Darmstadtból Skierniewiczebe utaznak, hol vadászatok lesznek, onnan pedig hazatérnek.

Erzsébet királyné emléke.

Gradiska, szept. 18. Pierisben tegnap ünnepélyesen leleplezték Erzsébet királyné emlék-szobrát. Az eső daczára sokan jöttek a környékről és Triesztből, az ünnepségre, melyben résztvettek a veterán egyesületek, a Societa Ausztriai, a Gioventu Catiolica és a kerületnek számos közönsége és egyesülete több zenekarral. Az emléket msgr. Tomsich leplezte le s szentelte föl. Az ünnepi beszédet Teufenbach báró lovassági tábornok mondta. Az emlék talapzatára sok remek koszorút tettek le. A községet fellobogózták.

Debreczeni kártyabarlangok.

Debreczenben több jogász hamiskártyások kezeibe került, kik a szegény fiuktól 800 frtot elnyerték.

(M—g.)

(Barátságos kis diáktanya, az egyik nyitott ablakon vig láрма, kaczagás hallatszák 8—10 jogász garasos freblit játszik; — az utcza homályában egy sötét alak ténfereg, jobban szemügyre véve ráismerünk Szenzációs Samukára, ki foglalkozására nézve köz- és illemriporter, a depr.-nagyváradai értesítő tudósítási irodájának tizedrangú sorfeletti hirszállítója.)

Hangok a kis szobából:

Kettő a vizi! — Ki nem adja nézi! — Huhuhuh!! Bemegyek; — én is! Benn van,

mehe! — Kettővel beljebb! — Benn van, nem adom. — tyüh. a rézangyalát, de megfontasz Jancsi! — Kettő blind! — Nix blind!

Szenzációs Samuka: (Hallgatózza) Aha egy hir, egy szenzáció! Jaj Istenem, hogy dobog a szivem! Te sziv ne dobogj, ne dobogj mert pofonütlek. »Kártyabarlang Debreczenben«, ah! vagy így: »Kifosztott jogászok« Így jó lesz.

Egy hang a szobából: Rosz pénzt adott valamelyik lókötd. (Hahaha.)

Szenzációs Samu: Szent Confucius ne hagyj el! Rosz pénz.

Egy hang: Ez Kari volt, a kis hamis. (Karban:) Kis hamis!!! Kis hamis!!! Hahaha!

Szenzációs Samu: Hamis! Gyenge Kristusom! Hamis, tehát sipisek. Sip sip, eszerint a czim lesz: »Sipisták Debreczenben« Nagyszerű!

Egy hang: Na gyerekek menjünk haza, elég volt. Menjünk egy feketére! Hol játszik Magyar! Na jó! (Oszladoznak.)

Szenzációs Samuka: Meglesem őket, kihallgatom őket, (Örömben lenyeli a czeruzáját.)

(Jogászok jönnek az udvaron, egyik mesél: Tudod aztán beadtam neki, hogy 700 frtot elvesztettem! Haha!

Szenzációs Samu: 700 frtot!! Hétsszáz, nyolczsszáz, kilencsszáz! (Elajul.) — Tyü, rögtön küldöm a m—g.-nak Micsoda tudósítás, micsoda jutalom, micsoda cacao!! (Sietve el)

*

Harmadnap. Egyik jogász a M.—got tartva kezében, kaczagva olvassa: »Debreczenben több jogász hamiskártyások kezebe kerülven kifosztattak, a hamis kártyások vagy 7—800 frtot emeltek el a szegény jogászoktól!« — Hahaha. ebből az egészből csak annyi az igaz hogy szegények vagyunk!

II. jogász: De jól élünk.

III. jogász. Te, mit gondolsz össze lehetne szedni most a jogakadémián 800 frtot?

II. jogász: Azt hiszem nem! Hányadika is van? ja, 19-ke, no akkor még a tanári karától se tudnád kipréselni. Hahaha!?

*

Öt nap mulva. A. m—g. szerk. üzenetéből: Szenzációs Samuka Debreczen. Máskor ültesse fel az öregapját, ezentul pedig tudósítsa a muca harsonáját, vagy pedig az ér—büd—szent börvélyi »Nem a boldog vmagyart,« ne pedig bennünket!

K—mil.

H I R E K.

A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság Debreczenben.

Debreczen, szept. 19.

Vigan lengeti az őszi szellő a fűteza házaira kitűzött nemzeti lobogókat. Barátságos ünnepi képe van az utcáknak, jelleül annak, hogy Debreczen városában nagyfontosságú ünnep vette kezdetét.

A magyar prot. egyház kitünőségei seregenek össze ez ősi város falai közt, hogy megtartsák a prot. irodalmi társaság évi nagygyűlését. »Isten hozott«-at mond ez alkalommal városunk minden polgára s kívánja, hogy vendégeink találják magukat oly jól, mint a minő szives fogadtatásban részesülnek.

*

A tegnapi esti és ma reggeli ugyszintén a déli vonatokkal már számos kitünőség érkezett városunkba. — Tegnap este jöttek Révész Kálmán kassai lelkész-esperes. Csengey Gusztáv az eperjesi theologia kitünő tanára lapunk tudós munkatársa. Sarkadi Nagy István kunhegyesi lelkész, Zsigmond Sándor egyh. ker. főjegyző. Radacs György a sárospataki főiskola igazgatója. Az esti gyorsvonattal érkeznek Hegedüs Sándor miniszter nejevel Jókai Jolán urhölgygel. Szász Károly, Antal Gábor, Gyuracz Ferencz püspökök, Szöcs Farkas, a budapesti theologia akadémia igazgatója.

*

Kiss Áron, a mi közszeretben álló ősz egyháznagyunk mindent megtesz, hogy a nagygyűlés sikere teljes legyen. Ma d. e. értekezletre hívta össze a rendező bizottságot a nagytemplomba, a hol is a holnapi nap teendőit beszélték meg. A nagytemplomban a rendezőségen kívül ott voltak: Kiss Áron püspök, Kiss Albert orsz. képviselő, K. Tóth K. lelkész, Bélteky Lajos püspöki káplán, Somogyi Pál főjegyző, O. Végh János egyh. gondnok és Csiky Lajos akad. igazgató. Jelen voltak azonkívül a kollegiumi ifjuság kebeléből alakult elszállásolási biz. tagjai. Főtiszt. püspök ur a jelenlevőkkel együtt megbeszélte a teendőket. A holnapi istentiszteleten a kollegiumi ifjuság fogja a rendet fenntartani. Az istentisztelet reggel 8 órakor veszi kezdetét. Az egyházi beszédet Petri Elek budapesti theol. akad. tanár tartja.

*

Közvetlen az istentisztelet után a kollégium disztermébe vonul fel a társaság s kezdetét veszi a nagygyűlés. Debreczenben a gyűlés iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Természetes, hogy a kollegium diszterme nem fogadhatja be teljesen az érdeklődőket. Azokban, a kik mégis jelen óhajtanak lenni, a diszterem két karzatán helyet foglalhatnak.

*

Délben a Bikában lesz banquet. A banqueten részt vesz Hegedüs miniszter is, a ki nek gyászára való tekintettel azonban zene nem lesz.

A »Protestáns Irodalmi Társaság« holnapi gyűlése, mar azért is nevezetes lesz, hogy nem kevesebb, mint hat prot. püspök lesz Debreczenben s mig a ref. zsinat alkalmával csak ref. püspökök voltak jelen, most az ev. püspökök is megjelennek, hogy részt vegyenek a prot. irod. társaság közös érdekének előbbvitelében. Megjelennek pedig Kiss Áronon kívül: Gyuracz Ferencz, Zelenka Pál ág. ev. püspökök és Szász Károly, Kun Bertalan, Antal Gábor és dr. Bartók György ev. ref. püspökök.

* Önkéntes iskola Debreczenben.

A közönség régi kívánalmához kepest a városi tanács átiratot intézett a temesvári cs. és kir. hadtestparancsnoksághoz, melyben egy Debreczenben feléltandó önkéntes iskola t kérelmez. A temesvári cs. és királyi hadtestparancsnokság elfogadta a tanács — előterjesztését és a helyb. állomás parancsnokságot átiratában arról értesíti, hogy a városi tanács előterjesztését elfogadja és az önkéntes iskolát felállítja, még pedig már ez év október hó 1-től kezdve. — Az önkéntes iskola helyül a tanács a volt Kovácskaszárnyát véleményezte (Csapó-u.), ezt is helybenhagyja a hadtest pa-

rancsnoksága és egyttal egy felülvizsgáló biz. kiküldését javasolja, melynek feladata lesz az épületet megvizsgálni és a szükségelt javításokra az intézkedést megtenni.

* **Jubiláló postakezelő.** Kedélyes és minden tekintetben sikerült vaesorára gyült egybe tegnap este az „Angol Királynő” éttermében a helybeli kir. posta és távirtda hivatalok tiszti kara Csáth Zsigmond és Popovics István felügyelőkkel élén, a 25 éves szolgálati jubileumot ült Reisinger Ignác né távirtda kezelő tiszteletére. A változatos menu második fogásnál a tósztok sorát Csáth felügyelő-őnök nyitotta meg, általános figyelem között szép beszédben üdvözölve az ünnepeket, reá emelve poharát. Utána Kristó Zoltán a jubilánsról, mint tisztársról emlékezett meg s őt élte Gerő A. a megjelent hölgyeket köszöntötte fel. Majd táncz következett és tartott az éjféli órákig.

* **A billiárd-művész ur.** E volt a czime s egyik helybeli kávéházban produkálta magát. Ugy látszik azonban ez a foglalkozása nem igen volt jövedelmező, mert gyakrabban lehetett látni némely kártyázó helyeken, mint a billiárd-asztal mellett. Még ez se lett volna a nagy baj, de ez már kissé gyanús volt, hogy egy hölgy, kit ő feleségének mondott, állandóan elkísérte kártyakörutjaira, de sohasem a billiárd-művész urnak, hanem partnereinek kibicizelt. A rendőrséghez érkezett több feljelentés a billiárdművész és az asszony-kibiciz ellen, hogy egyesült erővel foszlják ki balekokat. Végre is a rendőrség elhatározta a becsés pár kiutasítását. Ha rtm a n n János azonban — mert így hívják: a billiárd-művész urat — megsejtette a történeteket s asszonyával együtt — megugrot.

* **A kertészeti kiállítás.** A kiállítás ideje közeledvén már megkezdtek az előkészületeket a Doboš pavillonban és környékén. A bejelentés oly nagyszámú, hogy az erkölcsi siker már is biztosított van. A kiállítási tárgyak is érkeznek, más vidékről. Ma érkezett többek között Temesvárról Niemetz J. W.-tól 62 csomag, faiskolai termények és diszcsérjék és remek fenyőfák. A pavillon helyisége már is szük és szükséges volt még epp hatalmas sátor felállítani, hogy a kiállítandó tárgyak elhelyezhetők legyenek. A kiállítás alkalmával egy érdekes új találmányt is mutatnak be. Az Emmering budapesti ezégek szabadalmazott jégfelhőszelő ágyuval itt is tesznek kísérletet. Ssép és érdekes kiállításnak nézünk elébe.

* **Halál az utcán.** Ez alatt a czim alatt emlékezik meg egyik reggel megjelenő laptársunk Erdélyi József péklegénynek tegnapi számunkban megirt szerencsétlen halálesetéről. Laptársunk a rendőrség kesedelmeért a holttest elszállítását illetőleg a III. ker. rendőrkapitányságot okolja meg, holott a haláleset helye nem a III. ker. rkapitánysághoz tartozik s csak a holttest szállítására szolgáló hordágyat tartják a III.-ik ker. rkapitányság helyiségebe. Szó sincs róla, hogy ilyen hordágyak mindenik kerületnek kellene lenni, másrészt pedig ossztjuk laptársunknak a mentő-egyesület gyors felállításának szükségességére vonatkozó megjegyzéseit.

* **Hirdetmény.** Debreczen sz. kir. város közp. választmányának a felszólamlásokra vonatkozó határozatai f. é, Szept. 20-tól 30-ig Szabó Kalmán városi jegyző hivatalos helyiségében (városháza) közszemlére kitétetnek. Azok, kiknek felszólamlása felett határozat hozatott, annak főszemlére törőnt kitételét követő 10 nap alatt, azok pedig, kiknek az 1874. XXXIII. tc. 49. §-ában elősorolt határozatok kézbesítettek: a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a kir. curiahoz iatézett felebbezésüket a közp. választmány elnöke: Simonffy Imre kir. tan. polgármester urhoz nybeujthatják. A kö z p v á l a s z t m á n y.

* **Egy rossz cipőért.** Egy tisztességesen kiszolgált és elrongyolt cipőért került a rendőrség börtönében Sós I. Az ócska cipőt D. Á. csillagutcai lakásáról skarta elemelni Sós, de a cipő gazdája rajta esipte s az előhívt rendőrrel bekisértette.

* **A közvessélyes »Orrondi«.** Orrondinak hívják nagyváraditolvajkörökben, mert az orra lesvérek közt is felér három közönség, jámbor orral. Többnyire Váradon tartózkodik, bár onnan örök időkre ki van tiltva. A jó madarak azon fajtájához tartozik, kiket internacionális tolvajnyelven »nepped«-eknek hívják. Értéktelen zsebórákkal kereskedik s mindig akad egy-egy balek, a ki az értéktelen hamisított holmit drága pénzen veszi meg tőle. Egy hivatalos kiküldésben Miskolcra utazó nagyváraditolvajbiztos tegnap figyelmeztette rendőrségünket »orrondi« urra, ki valószínűleg ellátogat Debreczenbe is.

Mit tárgyal a vármegye?

— A f. hó 25-iki közgyűlés, —

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága Debreczenben, 1899. évi szeptember hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor a vármegye székháza nagytermében tartja meg ősi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal:

1. Alispáni időszaki jelentés.
2. Az országos törvénytar szerkesztősége: Az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájának módosításáról szóló 1899. évi XVI-ik, A sör, az ásvány-olaj és a cukoradónak a fogyasztási terület részére, való biztosításáról szóló 1894. évi XV-ik t.-cz. némely határozmányainak módosítása tárgyában kelt XVII-ik, A cukoradóról és az 1898. évi XVII. t. cikknek a cukorfogyasztási adóra vonatkozó határozmányainak megszüntetéséről szóló XVIII-ik, A söradóról szóló XIX-ik, A szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztőnek megadóztatásáról szóló XX-ik, A kivitelre szánt cukor és alkohol tarialmu gyártmányok készítéséhez felhasználható répacukor és szeszadó mentessége, valamint a cukor vagy alkohol tartalmu, illetőleg olyan cikkek után, melyek készítéséhez cukor vagy alkohol használtatott fel, külföldről való behozatal esetében szedendő vámpótlék tárgyában kelt XXI-ik, A fogyasztási adó alá eső szeszadók által egy-egy termelési időszak alatt a kisebbik adótétel mellett termelhető alkohol mennyiségnek felosztásáról szóló XXII. A sörfogyasztási adó eltörlése mellett behozandó söradó pótlékról szóló XXIII-ik, Az égetett szesz folyadékok után fizetendő szeszadó pótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről szóló XXIV-ik, Az állami italmérsi jövedékről szóló XXV-ik, Az igazságügyi palotáról és költségeinek fedezéséről szóló 1893. évi XIII-ik t. cz. módosítása tárgyában alkotott XXIV-ik, A nagytapolcsány-bossány trencsényi h. é. vasut engedélyezéséről szóló XXVII-ik, A honvéd menház kibővítéséből felmerülő költségek engedélyezéséről szóló XXVIII-ik, A budapesti m. kir. csendőrség egy részének élbelyezése céljából létesítendő laktanya és lovarda építési költségeinek fedezéséről szóló XXIX-ik törvényezikket megküldi.

3. A nagymélt. m. kir. Belügyminiszter ur a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1868. évi XXIII. t. cz. 66. §-a szerint alakítandó országos központi szövetkezet alapítványi üzletrészeiből való jegyzésre hívja fel a törvényhatóságot.

4. A vármegye 1900-ik évre szóló költségvetése az állandó választmány javaslatával.

5. A vármegye közigazgatási bizottságának a f. év első feléről szóló évközi jelentése bemutatatik.

6. Ugyanennek értesítése a f. év. aug. és szeptember havi ülésekben meg nem jelent tagokról.

7. Kir. tanácsos alispán ur a B.-Ujváros községben lakó iparosok kérvényét, melyben a nem helyben lakó iparosoknak a b.-ujvárosi

hétivásárokon való árulhatását betiltani kéri a község képviselő testületének e tárgyban hozott határozatával, valamint a debreczeni kereskedelmi és iparkamara véleményes átiratával határozat hozatal végett beterjeszti.

8. Ugyanannak jelentése a vármegye tulajdonát képező II-ik bolthelyiségnek bérbe adása ügyében.

9. Ugyanaz a vármegye kezelése alatt álló pénztárak f. évi Május, Junius s Augustus havi váratlan megvizsgálásáról felvett jkvéket bemutatja.

10. Sopron vármegye közönsége a rohamosan terjedő borhamisítások megátolása iránt az országgyűlés házához intézett feliratát pártolás végett megküdi.

11. Csanád vármegye közönsége a tartalékos és fegyveres szolgálatra behívott munkások érdekeiben a nagymélt. m. kir. Honvédelmi és Földmivélsügyi miniszter urakhoz intézett feliratát pártolás végett közli.

12. A nádudvari járás főszolgabírója Szovát köeségnek ingatlan vetele tárgyában f. évi 21. száma alatt hozott határozatát jóváhagyás véget felterjeszti.

13. H.-Böszörmény város polgármestere a városi erdő területek vadászati jogának bérbeadása tárgyában hozott képviselő testületi határozatot és az ez ellen ifj. Beregszászi János és társai által beadott felebezést felterjeszti.

14. H.-Nánás várost polgármestere az ugynevezett dorogi utca szabályozási vonalainak megváltozása ügyében hozott képviselő testületi határozatot a vonatkozó iratokkal felterjeszti.

15. A b.-Ujvárosi járás főszolgabírója Sinay János és Bajor h.-hadházi községi előjáróság által beszerzett nemzeti színű lobogók ügyében hozott képviselő testületi határozat ellen beadott felebezést felterjeszteni.

16. H.-Nánás város polgármestere a városi közgyűlésnek a nagyvendéglő bérlete vagyis a bérletek. Alföldi Márton és neje által tett felmondása tárgyában hozott határozatát jóváhagyás véget felterjeszti.

17. Az országos magyar gazdasági egyesületek országos szövegének központja a szövötkezet megalkotása érdekében a tervényhatóságtól erbölcsi és anyagi támogatást kér.

18. A h.-hadházi „Liget és poroslót legelő birtokosság ezervezett rendtartása” a vármegyei tisztügyész jóváhagyást véleményező jelentésével.

19. A nádudvari járás főszolgabírója Nádudvar község képviselő testületének a nyári menedékház bezarása ügyében hozott határozatát Papp Sándor községi jegyzőnek ez ellen beadott felebbezésével felterjeszti.

20. H.-Hadház község előjárósága a Debreczen-Nyiregyháza-Csapi törvényhatósági utmentén levő akácza sornak a közbirtokosság részére egyezségilég történt átadása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot jóváhagyás véget felterjeszti.

21. A b.-ujvárosi járási főszolgabíró H.-Dorog község képviselőtestületének az ottani adóügyi jegyző lakbér felemelése iránti kérelmet elutasító határozatát érdeklett községi jegyzőnek az ellen beadott felebbezése folytán felterjeszti.

22. Id. Sóvágó Gábor h.-böszörményi lakos, volt városgazda és közbirtokossági vagyon kezelőnek felebbezése a városi képviselőtestület 70—3274/1899. számu a vármegyei törvényhatósági bizottságnak a nevezett számadó marasztalása és megszámlaltatása ügyében 55/4622. számu határozatát végrehajtó intézkedése ellen.

23. Nagy Gábor vármegyei irnoknak egy havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

24. H.-Böszörmény város polgármestere a városi takarékpénztárnak f. évi junius hó 4-ik napján tartott közgyűlése jegyzőkönyvét felterjeszti.

25. Ugyanaz a városi takarékpénztárnak f. év. augusztus hó- 27-én tartott közgyűlés felvett jkvét felterjeszti.

27. Kir. tanácsos alispán jelentése arról, hogy a három rendezett tanácsú város képviselő-testülete választott tagjai felerészének a megbízatása a folyó év végével lejár.

A közgyűlés nevezetesebb pontjaira még visszatérünk.

Szukkoth.

Alig bucsuzott el tőlünk egy kedves vendég, az engesztelés mennyei hírnöke, még nem hangzott el isteni szóra és ismét beköszönt egy új vendég hozájuk: a sátoros ünnep, a szellemi megváltás, a lelki felszabadulás édes öröm ünnepe, mely egyszerűsöd zarköve a zsidó ünnepek sorozatának.

Az engesztelő nap felszántotta szívünket, a áhitat és megterés arany magvait szórta a barázdákba, az elhíntett mag megtermékenyítette keblünket az üdülés és elmélkedés fakadó bimbóival, nyíló virágaival, megér: edes gyümölcseivel — eljött az aratás és betakarítás öröme.

Maga az ünnep neve, mely az Istenben való öröm gyönyöreiről szól, a sátor, a mely szegénységre int és a családi élet boldogságát varázsolja szemünk elé, az ünnep hét napja, mely az élet hét évtizedére emlékeztet, mind megannyi vonzó tárgy, mely a Szukkoth ünnepet kedvessé és lélekemelővé teszi.

Sajatszerű jelenség, hogy a keresztyének a zsidók összes ünnepét átvették, csak a sátoros ünnep átvételéről mondtak le. A peszách helyett a husvetot, a Szevuoth helyett a pünköstöt ünneplik. A Zsidó Roshasonoh azonos a keresztyén újévvél, a Jomkipur vezeklő gondolatát a nagypéntek fejezi ki. A karácson pedig a zsidó Chanuka ünnep hasonmása, mindkettét az apró gyergyák kedves bogasa a gyermekek örömeire avatta és a mint a zsidók a Chamuka ünnepet kislov hó 25-ikén, úgy a keresztyének a karácsonyot december 25-ikén ülik meg. A farsang pedig némileg hasonlít a Purimhoz. Csak a Szukkoth (sátoros) ünnepnek nem találjuk nyomát a keresztyén ünnepek sorozatában.

Ezen különösnek látszó jelenség megfjtése epen a Szukkoth ünnep symbolikus jelentőségében rejlik.

A Szukkoth ünnep gazdag tartalma a jelképek egész seregét nyújtja az elmélkedőnek, oly jelképeket, melyek kiváltképen a zsidó nép multjának és sorsának kiemelkedő mozzanatait ragadja ki a feledés tengeréből és ezért maradt ezen ünnep kisajátíthatatlan tulajdona a zsidó nép ünnepi sorozatának.

Nemcsak azért, mert jelképe emlékeztet arra a történelmi tényre, hogy őseink az egyiptomi szolgálataik házából kivezetésük után, mielőtt az »ígéret földét« elértek volna, a pusztában sátorok alatt éltek, hanem azért is, mert a sátor a földi élet örömeinek mulandóságát jelképezi. Gazdag és szegény a palota ura és a kunyhó lakója egyaránt a bizonytalanság hajlékában, a legkisebb szélről is feldönthető sátorba vonuljon bizonyosságul annak, hogy hasztalanul bástyázzuk körül magunkat a szerencse hiu adományaival, a kincs, hatalom és méltóság vakító fényével, mindez nem óv meg a vaskezü sors csapásaitól, nem emel fel, ha a veszély örvénye kétségbeeséssel fenyeget.

Alattunk az élet fénye és a hűtlen habok, körülöttünk a változások szele, mindezek azt sugják fülünkbe és arra intenek bennünket, hogy hiába bírunk hatalmas, vérszszel és viharral daczoló palotákkal, forgó szerencsenk kénye úgy hanyja veti ezeket, akár az ünnepi sátor gyenge alkotmányát a csendesen fujdogáló szél. És a kik még ma szerencsésök birtokában magasra emelve hordják, — holnap talán egy fedetlen sátor árnyékában kibentethetik le csak fejüket. És a földi mulandóságok, a változások viharának, a fájdalom sötét kísérteties éjszakájának e képében ki ne ismerné fel a zsidó nép multjának változó sorát?

A Szukkoth ünnepi csokrában pedig Izrael egységének és összetartásának jelképét látjuk.

Im a büszke pálma és a szomorú fű, az illatozó mirtus és az ékes etrog: az egyikben megtaláljuk azon tulajdonságokat, melyek nélkül a másik szükölködik, az egyik kiegészítő alkatrészét képezi a másiknak, mindnyájan pedig egy közös czélnek szentelvek, Isten tiszteletének.

Izrael ez ünnepi csokorhoz hasonlít. A legtarkább színek vegyülékét tünteti fel, szellemi termékei nem egy éghajlat alatt értek. Itt a büszke pálma, az előrehaladott század méltó gyermeke, kevélyen fenn hordja fejét; a kor színvonalára emelkedett: ott a szomorú fű, a bus komor arc, a földre szegzett szem a görnyedt hát, — ósrégi sarkert ültetvénye, amott a mirtus, a melynek csak illata van, de ize nincs, — ez a félműveltség, a mely szeret kérkedni, díszlegni, de nincsen ize, nem táplál senkit és végre az etrog, melynek illatja és ize is van, a tökéletesen összhangzó lelket jelképezi, a melyben vallás és műveltség szép egyetértésben lakoznak egymással, mindezeket azonban úgy akarja Istenünk, hogy közös kapocs fűzze egymáshoz, hogy a kölcsönös hatás és érintkezés által tanuljunk és okuljunk.

Es ezen egység, ezen összhangzat képes csak egy népet a végromlástól megóvni, ez képezi csak azon erős kösziklát, melyen egy nép szilárdon es rendetlenül megállhat még akkor is, ha a vészek hullámai összezsapnak a feje föött.

Erre tanít bennünket a Szukkoth ünnep, és ezért szedjük virágot, fűzzünk koszorút, kösünk ünnepi csokrot, hogy e kedves vendéget illo pompával fogadjuk.

Civis.

Vendégeink.

(A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság debreczeni nagygyűlésére jelentkezettek jegyzéke.)

Debreczen, szept. 19.

Dr. Antal Géza tanár Pápa Angol Királynő szálló 8. sz. Andrassy Kálmán ref. lelkész Buj Fehérlő szálló 5. es 7. sz.

Barta Jenő főgymn. tanár Kisujszállás, Angol Királynő sz. 2. szám. Boesor Lajos esperest Tengőd, Bika sz. 1. sz. Bárdy Pál ref. lelkész Héviz-Györk, Bika sz. 23. sz. Borbély József ref. lelkész Szászfa, Bika sz. 14. sz. Benkó Imre ref. lelkész Nagy-Kőrös, Dr. Ozory István jogtanár. Buza János tanár Sárospatak, Mitrovics Gyula lelkész Kossuth-utca 75. Bodor János ref. lelkész Zágon. Bakos Pál ref. lelkész Szakoly. Botos József ref. lelkész Parasznya, Angol Királynő szálló 3. sz. Bodor Géza esperest. Alsó-Csernát, Fröhner sz. 10. sz. Böör József ref. lelkész Felső-Józsa. Balogh Ferencz ref. lelkész Demecser, Debreczen sz. Piacz-u. 19. Baráth Imre ref. lelkész Gáva, Debreczen sz. Piacz-u. 19. Bieber József ref. lelkész Kis-Marja, Zong János tznitő Miklós-u. 12. szám.

Csak Máté és neje, ref. lelkész Nagyvárad, Szedlák József Piacz-u. Csillérv Lajos ref. lelkész Szada, Dr. Szotyory Nagy Kálmán Hatvan-u. 15. Csernák István ref. esperes. Tamas-Váralja, Dr. Szentpály Béni Nyomató-utca 9. sz. Csengey Gusztáv tanár Eperjes, Dr. Bartha Bela jt. Csapó-u. 52. sz. Czecz András ev. ref. lelkész Zsercz, Debreczen sz. Piacz-u. 19. Csia Kálmán ev. ref. lelkész Etéd, Kert sz János Bethlen-utca 51.

Dávid Gyula ev. ref. lelkész N.-Harsány, Lehman János Bethlen-u. 41. Dókus Gyula kamarás S.-A.-Ujhely, és Dókus László megy. főjegyző S.-A.-Ujhely. Bernáth Elemér táblai elnök, kir. tabla.

Elek József lelkész Bábony, Angol Királynő 5. szám.

Fabián Mihály lelkész Tengőd, Bika sz. 1. sz. Földváry László lelkész Vác-Hartyán, Bika sz. 13. sz. Ferenczy Imre lelkész Krassó, Ferenczy Gy. tanár József kir. h.-u. 41. sz. Fekete Gyula lelkész N.-Kikinda, Domokos Jenő főealisk. tanár. Fejes István esperes. S.-A.-Ujhely. Fenyés Endre járásbíró Szekely-

hid, Lestyán Adorján kir. közjegyző Szent-Auna-utca.

Gerecz Károly tanító Sárospatak, Kozma L. igazgató Árvaház. Gyuracz Ferencz püspök Pápa, Materny Lajos esperes. Miklós-u. 3. sz. Görömbey Péter esperes. N.-Kállo, Angol Királynő 1. sz. Gulyas Lajos lelkész Kisujszállás Angol Királynő 14. sz.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter Budapes, Bika szálló 12. szám. Hatvani Pál lelkész Gyula, Angol Királynő szálló 21. a) szám. Harsányi Sándor lelkész Turkeve, Balogh Ferencz hittanár Egyház-tér 4. szám. — Hódy János lelkész Vasmegeyer. Horváth Ödön tanár Eperjes, — Horváth Ferencz tanár Karczag, Angol Királynő sz. 14. sz. Hajdu Albert lelkész Sz.-Udvari, Hajdu Zsigmond püsp. titkár Magos-u. 18.

Idrányi Barna lelkész N.-Szalancz, Dóczy Gedeon igazgató, Széc henyi-u. 27. sz.

Juhász Mihály főgondnok H.-M.-Vásárhely, Frohner sz. 11. sz.

Kálmán Gyula lelkész Ságvár, Dr. Karsa István jogtanár, Egyház-tér 9. sz. Kiss Lajos G.-Bogdány, Roncsik Lajos tanácsnok, Domb-utca 8. sz. Kótai Eodre lelkész Duna-Szent-György, Komóssy Arthur főjegyző, Bethlen-u. 10. sz. Kecskeméthy István tanár Kolozsvar, Angol Királynő sz. 3. sz. Kovács József tanító Szakoly, Komlóssy Miklós Bethlen-u. 8. sz. Krupa István lelkész Hont-Udvarnok, Angol Királynő sz. 21. a) sz. Korocz József lelkész Berezel, Angol Királynő sz. 22. sz. Kóna András lelkész H.-Németi Angol Királynő sz. 22. sz. Kutas Bálint lelkész T.-Szt. Miklós. Kovács Sándor tanár Pozsony. Kovács István tanító Berecl, Angol Királynő sz. 22. sz. Krüzsey Bálint jogtanár M.-Sziget, Piarista rendház Szt-Anna-u. 19. sz. Kálmán Dezső lelkész Ujfehértó, Debreczen sz. Piacz-utca 19. sz.

Lányi Lajos tanár Mező-Tur, Márk Endre, Hatvan u. 26. Lévy Lajos lelkész Sárkeresztúr, Kiss Áron püspök, Hatvan-u. 1. sz. Láposy János lelkész T.-Eszlár, Somogyi Pál tanár Bethlen-u. 43. sz. Dr. Lányi János jogtanár M.-Sziget, Márk Endre, Hatvan u. 26. szám. Lengyel Sándor lelkész M.-Csenger, Kiss Áron püspök, Hatvan-utca 1. sz.

Dr. Márk Ferencz lelkész Okány, Márk Endre, Hatvan-u. 26. sz. Majba Vilmos tanár Budapest, Angol Királynő sz. 10. sz. Miskolczy László lelkész Gáborján. Murányi János lelkész Péczel. Masznyik Endre tanár Pozsony. Márton Gyula lelkész Mihálydi, Bika sz. 18. sz. Molnár Albert lelkész Bugyi, Angol Királynő sz. 19. sz. Mayer Endre tanár Eperjes, Mayer János Péterfia-u. 70. sz. Molnár Lajos lelkész Kis-Peleske, Angol Királynő sz. 21. b) sz. Magyarósy István lelkész Zilah, Debreczen sz. Piacz-u. 19. sz.

Nagyváthy Ferencz lelkész Demecser, Kozma Sándor igazgató Árvaház. Nagy Elek lelkész B.-Ujlak, Angol Királynő sz. 15. sz. Nagy Lajos és neje, — F.-Banya, Szigemeth Károly Szt.-Anna-u. 23. sz. Nagy István presbyter Bugyi, Angol Királynő sz. 20. sz. Nagymaté Albert lelkész Balkány, Debreczen sz. Piacz u. 19. sz. Nagy Lajos lelkész Konyár. Nagy Károly tanár Kolozsvar, Torda, Gábor, Széchenyi-utca 12. sz.

Olah Péter lelkész Bööd, Dóczy Imre Bethlen-u. 68. sz. Olah Antal lelkész Öcsöd. Ormós István lelkész Eperjeske. Osváth Pál lelkész Döghe, Hajdu Zsigmond püsp. ti-kar, Magos-utca 18. sz.

Porzolt Ádam lelkész T.-Szt.-Márton, Debreczen sz. Piacz-u. 19. sz. Pajkos Endre lelkész Beszter, Debreczen sz. Piacz-u. 19. sz. Petry Elek tanár Budapest, Bika sz. 8. sz. Paicsó Károly lelkész Damak, Angol Királynő sz. 3. sz. Pokosi József tanár Kolozsvar, Kozma László igazgató Árvaház. Papp Imre lelkész H.-M.-Vásárhely, Bakos Tibor tanár Mester-utca 26. sz.

Révész Kálmán esperes Kassa, K. Kiss József tanár Rákóczy-u. 47. sz. Radácsy György tanár Sárospatak, Balogh Ferencz hittanár Egyház-tér 4. sz. Rác Kálmán lelkész Balsa. Rác Gyula lelkész Nagy-Halász, Debreczen sz. Piacz-u. 19. sz.

Sütő Kálmán esperes, Munkács, Kozma László igazgató Árvaház, Sas Béla tanár Budapest Angol királynő szálló 10 sz. Sinka Lajos tanító Krassó, Sarkadi István lelkész Kunhegyes, Dr. Bartha Béla Csapó-u. 52. sz. Steinfeld Jenő nyomdáv. Saros-Patak, Stropm László tanár Pozsony, Somogyi Béla presbyter Bugyi, Angol királynő 20. sz. Soltész László lelkész H.-Szoboszló, Soltész Farkas Szalkai-u. Somogyi Lajos lelkész Békés Samson, Némethy Lajos lelkész, Egyháztér 19. sz. Soltész Farkas lelkész Tetétlen Szalkai-utca, saját ház.

Szemes László lelkész Szt.-János Bika szálló 22. sz. Szobonya István lelkész, Győrke, Debreczen sz. Piacz.-u. 19. Szabó Sándor lelkész Turkeve, Angol Királynő sz. 11. sz. Szűk Károly lelkész Tiszakürt, Szabó József Ar. Medgyes, Ferencz Gyula József kir. h. u. 41. Szilávik Matyas tanár Eperjes, Szántó János esperes, Kósd, Bika szálló 2. sz. Szabó Géza lelkész Ócsa, Angol Királynő szálló 19. sz. Széll Kálmán esperes, N.-Szalonta, Szóts Farkas társ, titkár Budapest, Kis Aron püspök Hatvan-u. 1. sz. Szász Károly püspök Hatvan-u. 1. sz. Szabolcska Mihály lelkész Temesvár, Sas Béla tanár Hatvan-u. 3. sz. Szuhay Benedek lelkész Kápolna, Angol Királynő szálló 5 sz. Szilágyi Márton lelkész Füzes-Gyarmat, Kertész Mihály Mester-u. 31. sz. Szép Ferencz lelkész Tisza-Ujhely, Debreczen sz. Piacz.-u. 19. sz. Ifj. Székely József hitoktató Budapest, Debreczen sz. Piacz.-u. 19. sz. Szabó Aladár lelkész Apagy Debr. sz. Piacz.-u. 19. Szalóczy Pál lelkész Tisza-Valk Debreczen sz. Piacz. u. 19. Dr. Szabó Aladár tanár Budapest, Angol Királynő szálló 3. sz. Szabó Béla lelkész Igazfalva Kardos László nagykereskedő Kossuth-u. Szabó János esperes: H.-M.-Vásárhely, Szabó Kálmán Kossuth 38. sz. Ifj. Szilva István lelkész Szamos-Becs, Márk Endre Hatvan-u. 26. sz. Szikszay Zoltán lelkész M.-Sziget, Dr. Magos György ügyvéd Var.-u. 10 sz. Szele György lelkész Bakonszeg Tóth István építész Péterfia.

Tóth Lajos lelkész T.-Dob, Csiky Lajos tanár, Péterfia-u. Tóth István ügyvéd Pozsony, Dr. Tüdős István tanár Sárospatak, Takács Ferencz lelkész Szaniszló, Roncsik Lajos Domb-u. 8. sz.

Uji József lelkész Kázmárk, Bika sz. 14. sz. Uray József lelkész Csomaköz, Roncsik Lajos Domb-u. 8.

Varga Lajos lelkész Majtis, Csicsó Lajos Hatvan-u. 60. Veres József esperes Orosháza, Bika sz. 21. Varga József lelkész Szikszó, Özv. Mocsy Józsefné, Garay-u. 15. Vecsey Sándor lelkész Asszonyvásár, Vecsey Viktor Piacz.-u. 11. Váro Ferencz tanár N.-Egyed, Dr. Bartha Béla Csapó-u. 52. Vass Mihály lelkész Gégeny, Fröhner sz. 28. sz. Vargha László lelkész A.-Némedi, Bika sz. 2 sz. Vén Mihály esperes Bikfalva, Angol Királynő sz. 1. sz. Varga Károly lelkész Halmi, Dr. Szentpály Béni Nyomtató-u. 9. Végh József lelkész Ér-Semlyén, Angol Királynő sz. 21 b) sz. Vékony Sándor tanár M.-Tur, Fröhner sz. 29. szám.

Zayzon János lelkész Erzsébetváros, Dr. Kardos Albert tanár Kossuth-u. 43. Zovanyi Jenő lelkész Tisza-Földvár Bika sz. 24. Zsigó Endre birtokos Szalacs, Papp László Kossuth-u. 69. Berkeszi egyh. küldöttség, M. Ösz Sándor és Oz Ferencz presbyterek Berkesz, Fröhner sz. 26. sz. Nagy Péter és Dajka István presbyterek Berkesz Fröhner szálloda 27. szám.

Tudomány, irodalom, művészet.

A regény műfaja.

Írta és felolvasta Csengery Gusztáv, az eperjesi község — ev. és r. kath. — tanári körben.

(Folytatás.)

Az északi skandináv Sziguard, — később Szigfried — munkakör, melyből a középkor legnagyobb eposzi alkotása a Niebelung-nének keletkezett, — továbbá a brit Arthur-mondakör még a pogányág és kereszt-

tyenség határán alakult; de Nagy Károly mondaköre már egészen keresztényen talajon fakadt és fejlődött. Legfenségesebb epikai terméke a Roland-ének (a 12-ik századból.)

Hadd álljon itt tartalma például: Nagy Károly a hatalmas frank király hadat indít a spanyolországi mórok ellen, legyőzi s megadásra kényszeríti seregüket. A mórok követsége békét kér; kezeseket ajánlanak fel arra az ígéretre, hogy fejedelmük a jövő évben Károly előtt hódolásra megjelen s megkeresztelkedik.

Az ígéret azonban csak cselfogás, hogy Károlyt elvonulásra bírja. Roland, a frank birodalom leghíresebb lovagja, a lovagok ideálja, aki Károly nőstevérének Berthának és D'Angleris Milónak fia, keresztülát a csel-fogáson s ellenzi a békét, melyet mostoha apja Ganelon elfogadásra ajánl. Ebből heves összeszólalkozás támad. Roland oly sértő magaviseletet tanusít különben is rosszakaratu apja ellen, hogy ez halálos bosszura gyulad ellene. Magára vállalja, hogy a király békeajánlatát maga viszi meg a móroknak. A mór kalifa udvarában azonban árulást követ el Roland ellen. Tudatja velük, hogy Károly elvonult s felingerli a mórokat, hogy támadják meg az utóhadat, melynek vezére Roland volt.

Károly, elvonulásakor megbizta Rolandot, hogy ha valami váratlan baj érné, csak fujja meg híres kürtjét Olifántot, mely mért-földekre hangozott s ő hadával segítségére siet . . .

A királyi sereg elvonul. Az utóhad Roland vezérlete alatt Turpin érsekkel s Roland legjobb barátjával Olivérral Ronceval mezején táboroz. Ganelon árulása következtében azonban a mórok körül kerítik Roland seregét. Mikor a frankok észreveszik, Olivér biztatja barátját, hogy adjon jelt kürtjével a királynak, de a büszke hős nem akar segítségre szorulni.

Megkezdődik a rettentő viadal. Roland vitézei egyenként hullanak el. A végső szükségben Roland elkeseredve fujja meg kürtjét. Messze-messze hangozik a kürt halálös buggása . . . Mindhiába! . . . A hősök elesnek mind. Maga Roland is megsebesül, érzi halálát . . .

Most szetteként a holtakkal borított csatamezőn s a főpapot keresik szeméi. Megtalálja, odasiet, saját zubbányát tépi szét és beköti az érsek tátongó sebeit. Azután oda hordja egyenként az elesett bajtársakat, hogy a haldokló főpap megáldhassa őket, — Csak Olivér hiányzik még. Azt is megtalálja, szorosán magához ölelve viszi az érsekhez, ki annak is megadja az utolsó áldást és az egyházi feloldást. Roland nézi-nézi legjobb barátja élettelen testét s rettentő fájdalma kitör. A lovagok lovagja, az ellenség réme zokog. Zokogása annyira elfogja egész valóját, hogy ajultán rogy össze. Az érsek segíteni akar neki, nagy nehezen egy patakhoz kuszik, hogy vizet hozzon, de ez volt végső erőlködése, összeesik és elfogja a halál-vonaglás.

Roland magához térve ismét a főpap segítségére siet, de már hiába, akkor adta ki lelkét. A hős maga is érzi, hogy halála közel van. Nem akarja, hogy híres kardja a jó Durandal ellenség kezében kerüljön, a sziklahoz vágdossa, de hiába, Durandal nem enged, szikrát hány de még csak csorba sem támad rajta. Ekkor Roland haldokolva lefeszik a fűbe, feje alá teszi kardját a Durandal és kürtjét az Olifántot aztán jobb keze keztyijét az ég fele nyujtva isten kegyelmébe ajánlja lelkét. Gabor angyal a Kherubim-angyallal és szent Mihály arkangyallal leszállt az égből hozzája és föl vitték hős lelkét a paradicsomba.

. . . Mikor a kürt bugó hangja elhatott a határra, meghallotta Károly. Rögtön vissza fordította seregét és sietett Roland segítségére — későn! Mire odaért, a hősök halva voltak mind.

Károly előbb bosszút áll értük, leveri az ellenséget, csak aztán megy eltemetni a holtakat. A temetés után itéletet tart Ganelon

fölött négy ló farkára köttelve úgy tépeti szét.

Még egy gyászos kötelesség vár reá: tudni adni Roland jegyesének Aldának, hogy a hős elesett. A hír megtöri Alda szívét. A császár vigasztaloi akarja és saját fiát ajánlja fel neki férjül. De lehet-e kárpótlás Rolandért, még ha egy császár fia is? A leány meg se hallja a vigasztaló szót, a kecses-tető ajánlatot, csak néz halothalványan maga elé . . . egyszerre ingadozni kezd és leroskad . . . Károly fölfogja, de mire föleleli, halva van.

Íme a Roland-ének tartalma.

Kettőt jegyezhetünk meg meg róla, a mi szokatlan: először azt, hogy csodalények alig szerepelnek benne, a csodaszzerű inkább a hősök egyéniségében van. Roland hálás — sebbel is még holtakat hord össze s kardját próbálja eltörni, csak azután fekszik le s önként adja át magát a halálnak; másodsor: hogy a szerelemnek oly kevés szerepe van benne. Pedig a nőstisztelet szerelem a lovagköltészetnek legjellemzőbb vonása.

A szerelmes Roland eposza (Roland furioso — dühöngő Roland) már olasz termék s a 16-ik századból való,

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

Aki egészségére vigyáz, igyék FERENCZ JÓZSEF keserűvizet, a melyet 20 év óta nagy becsben tartanak az egész világon. Az utolsó kiállításán egyedül tiszteltetett meg a nagy milleniumi éremmel és egyedül egy legmagasabb kitüntetéssel. A Ferencz József keserűvizet mindenütt árusítják.

Szabolcsmegyében Mihálydi községhez tartozó Ujfalussy Endre tulajdonát képező tagbirtokon levő 8 nagy szekér igen jó minőségű anyaszéna, 4 szekér sarju széna, 10 szekér bükköny, 50 szekér szalma, 15 szekér törek-, valamint a nyerendő tengeri termés és csutka a tagbirtokon leendő felétetésre, esetleg elszállítás céljából is az alulírott zárgondnok által szabad kézből eladatik. A tagbirtokon leendő felétetés esetére vevő marhái számára téli helyiséget ingyen kap.

Ugyancsak Szabolcsmegyében Mártonfalva községhez tartozó Ujfalussy Endre tulajdonát képező tagbirtokon 120 szekér kitűnő minőségű anyaszéna, (katonai szállításra is alkalmas) 20 szekér sarju, 100 szekér szalma, 20 szekér törek, a nyerendő tengeri és a tengeri csutka termés, — olt a tagbirtokon leendő felétetésére, esetleg elszállításra az alulírott zárgondnok által szabad kézből eladatik. A tagbirtokon leendő felétetés esetében vevő marháinak számára téli helyiséget ingyen kap. — Ugyanitt 20—25 holdnyi szőlő termés eladandó léssen. Bővebb felvilágosítással és adatokkal szolgál:

Dr. Popper Mór

bíróilag kinevezett zárgondnok
Debreczen, piacz-utca 45.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA 

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással



1000 drb. 2 frttól feljebb.



Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 **nagyon olcsón.** 

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 **reklam falragaszok.** 

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenek, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 **igen mérsékelt árak mellett.** 

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.